

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU

WSPIERANIA RODZINY W 2023 R.

Spis treści

Wstęp

1. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Placówki wsparcia dziennego.
3. Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy”.
4. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w roku 2024 r.

Wstęp

Nr XXXII/485/20 Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r. został przyjęty Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białegostoku na lata 2021 – 2023. Celem strategicznym Programu jest zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz zapewnienie optymalnych form pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym właściwej opieki ze strony rodziców.

Uchwałą Nr LXXVII/1084/23 z dnia 18 grudnia 2023 r. Rada Miasta Białystok przyjęła Białostocki Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) zwanej dalej „ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła organizację tego zadania. W Mieście Białystok zadania z zakresu pracy z rodziną realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, zwany dalej MOPR.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania: instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających.

1. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

1.1. Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie

W sytuacji, gdy MOPR poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z powyższej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

W 2023 r. pracownicy socjalni MOPR przeprowadzili **111 wywiadów środowiskowych** celem rozpoznania i analizy sytuacji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przydzielenie rodzinie asystenta następowało po wyrażeniu przez rodzinę zgody na współpracę, a także na podstawie zobowiązania rodziny do współpracy z asystentem przez sąd opiekuńczy.

W 2023 r. w ramach stosunku pracy, w systemie zadaniowego czasu pracy **wsparcia rodzinom udzielało 17 asystentów** zatrudnionych w MOPR. Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Siedzibą pracy asystentów rodziny były Zespoły Pracowników Socjalnych nr 1 – 9 MOPR zlokalizowane na terenie całego miasta. Takie przyporządkowanie asystentów ma na celu podniesienie efektywności i dostępności wsparcia zapewnianego rodzinie, umożliwienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy asystentem i pracownikiem socjalnym, w tym pracownikiem socjalnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz holistycznego rozpoznania sytuacji rodziny i zaproponowania jej interdyscyplinarnego wsparcia. Pracę z rodziną asystenci prowadzili w dniach roboczych, w godzinach 7:30 - 19:30, w miejscu zamieszkania rodziny lub innym miejscu wskazanym przez rodzinę.

1.2. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i liczba dzieci w tych w rodzinach

W 2023 r. asystenci rodziny MOPR udzielili wsparcia **268 rodzinom**, z czego 128 rozpoczęło współpracę z asystentem w roku sprawozdawczym. Liczba dzieci w tych rodzinach wynosiła **573**, z których 103 przebywały w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.3. Zadania i efekty pracy asystentów rodziny MOPR

Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wsparcie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz nabyciu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, a także wsparcie w procesie aktywizacji zawodowej i podjęciu zatrudnienia. Asystent rodziny realizuje swoje zadania poprzez prowadzenie pedagogizacji rodziców, wsparcie emocjonalne i informacyjne z elementami pracy socjalnej, podejmuje także działania zaradcze i monitoruje sytuację rodziny po zakończeniu współpracy. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i jej odpowiedzialności za własne życie, które umożliwiają stabilne i bezpieczne wychowanie dzieci. Asystent rodziny realizuje zatem profilaktykę, wyrażającą się w dążeniu rodziny do pozostania dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym. W tym celu podejmuje pracę z rodzicami w obszarze zmiany utrwalonych destrukcyjnych wzorców wychowawczych, a w ich miejsce kształtowanie nowych prawidłowych postaw rodzicielskich. Rolą asystenta rodziny jest uwrażliwienie rodziców na potrzeby dzieci oraz pomoc w uznaniu przez opiekunów konieczności umiejętnego i właściwego ich zaspokojenia. W przypadku rodzin, w których dzieci zostały umieszczone tymczasowo w pieczy zastępczej możliwa jest współpraca rodziców z asystentem w celu umożliwienia powrotu dzieci pod ich opiekę.

1.3.1. Działania podejmowane przez asystentów rodziny w 2023 r.:

- opracowano **90 planów pracy z rodziną** we współpracy z pracownikiem socjalnym i w przypadku tymczasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub wychowawcą,
- dokonano **299 okresowych ocen sytuacji** rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- **monitorowano funkcjonowanie 33 rodzin** po zakończeniu z nimi pracy,

- współpracowano z grupą roboczą/diagnostyczno-pomocową w ramach Procedury „Niebieskie Karty”: odbyły się **164** posiedzenia tych grup z udziałem asystentów rodziny,
- sporządzono na wniosek sądu **214** opinii o funkcjonowaniu rodzin,
- uczestniczono w **56 zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka** umieszczonego w pieczy zastępczej oraz wysłano **20 opinii** na temat funkcjonowania rodziny biologicznej do POW lub PCPR na terenie innych powiatów w ramach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka,
- podjęto **36 działań o charakterze interwencyjnym i zaradczym** w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin np. zawiadomiono Policję, poinformowano pracownika socjalnego o niepokojących sytuacjach, które miały miejsce w rodzinie, co doprowadziło do podjęcia odpowiednich czynności przez pracownika socjalnego oraz złożono zawiadomienie o potrzebie ingerencji sądu w sferę władzy rodzicielskiej.

1.3.2. Dodatkowo udzielano wsparcia w formie:

- pomocy rodzicom w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych z dziećmi,
- pedagogizacji rodziców w zakresie prawidłowej opieki i wychowania dzieci,
- motywowania do udziału w zajęciach dla rodziców mających na celu podniesienie poziomu ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- doradztwa w zakresie podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz aktywnego poszukiwania pracy,
- pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zawodowej,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, prowadzono rozmowy wspierające, informowano w zakresie instytucji świadczących pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną,
- motywowania do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji zdrowotnej rodzin,
- wspierania aktywności społecznej rodzin,

- wspierania reintegracji rodziny.

Praca asystentów rodziny z rodzinami oraz we współpracy z przedstawicielami innych zawodów pomocowych oraz organizacji i instytucji działającymi na rzecz rodziny przyczyniła się do wzrostu poziomu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców oraz poprawy funkcjonowania rodzin w wielu dziedzinach ich życia.

W 2023 r. w wyniku wsparcia asystenta **15 dzieci powróciło** z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. W roku sprawozdawczym **101 rodzin zakończyło współpracę** z asystentem rodziny.

Tabela 1. Przyczyna zakończenia współpracy asystenta z rodziną oraz liczba rodzin:

Lp.	Przyczyna zakończenia współpracy z rodziną	Liczba rodzin
1.	Ze względu na osiągnięte cele	25
2.	Ze względu na brak efektów współpracy	21
3.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	21
4.	Ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny na teren innej gminy	13
5.	Zmiana postanowienia sądu dot. współpracy rodziny z asystentem	21
Łącznie		101

*źródło: dane własne MOPR w Białymstoku

1.4. Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny

Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działania z zakresu pracy z rodziną realizowane były przez asystentów rodziny we współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w pracy na rzecz dziecka i rodziny.

W 2023 r. asystenci rodziny MOPR współpracowali m. in. z następującymi podmiotami:

1) Instytucje:

- Sąd Rejonowy w Białymstoku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku,
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne w Białymstoku,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej - MOPR,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Białostocka Akademia Rodziny,
- Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku,
- Placówki wsparcia dziennego,
- powiatowe centra pomocy rodzinie,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- instytucje oświatowe: przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe,
- Specjalny Ośrodek szkolno - Wychowawczy im. W. Kikolskiego w Białymstoku,
- kuratorzy sądowi,
- Policja,
- spółdzielnie mieszkaniowe działające na terenie Miasta Białystok,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku,
- Ośrodek Psychoterapii „Pomocni”.

2) Organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Droga",
- Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia KLANZA w Białymstoku,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom "Szansa",
- Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia "Eleos",
- Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok – Eindhoven,
- Stowarzyszenie "My dla Innych",
- Fundacja Wspierania Rodziny i Społeczeństwa "Azyl",
- Fundacja "Dialog",
- Fundacja "Oswoić świat",
- Fundacja Wspierania Rodziny i Społeczeństwa "Iskra",
- Zarząd Harcerstwa Polskiego.

1.5. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Zgodnie z art. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzina może otrzymać wsparcie przez działania m.in. rodzin wspierających. Zgodnie natomiast z art. 29 tej ustawy w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W 2023 r. wśród rodzin współpracujących z asystentem nie wystąpiła potrzeba zapewnienia wsparcia w formie rodziny wspierającej, zatem nie były ponoszone koszty związane z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające. Nie zaistniała potrzeba prowadzenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia tej funkcji.

1.6. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1923) ze wsparcia asystenta rodziny może skorzystać również każda kobieta w ciąży i jej rodzina oraz rodzina z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę powstałą w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Rodzina w takiej sytuacji jest uprawniona do poradnictwa w zakresie: przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Poradnictwo w powyższym zakresie, koordynowane jest przez asystenta rodziny. Koordynacja polega na: opracowywaniu wspólnie z osobami/rodziną katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz możliwości występowania przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych realizujących wspieranie rodziny, w celu umożliwienia kobietom/rodzinom skorzystania ze wsparcia.

W 2023 r. jedna kobieta w ciąży powikłanej oraz jedna kobieta z dzieckiem złożyły wniosek o koordynację wsparcia zgodnie z zapisami ustawy „Za życiem”. W przypadku pierwszej z nich opracowano indywidualny katalog wsparcia oraz świadczone jej poradnictwo w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego i emocjonalnego, zapoznania z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży”, wsparcie rzeczowego, odbudowania relacji w rodzinie, asystowania w czasie wizyt w instytucjach oraz pedagogizacji rodziców. Druga z ww. kobiet nie spełniała kryteriów do zaproponowania jej koordynacji wsparcia w ramach ustawy „Za życiem” i odmówiła wsparcia asystenta zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystenci rodziny dodatkowo udzielali wsparcia w formie poradnictwa 4 kobietom w ciąży, które nie złożyły formalnego wniosku.

1.7. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W działającym w strukturach MOPR Ośrodka Interwencji Kryzysowej rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej korzystały ze wsparcia specjalistycznego w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz socjalnego.

Zorganizowano także cykl spotkań mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych „Szkoła dla rodziców”. Na zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców (1 cykl składał się z 10 spotkań), w okresie od marca 2023 r. do maja 2023 r. oraz od listopada 2023 r. do grudnia 2023 r. uczęszczało łącznie **27 osób**, natomiast ukończyło łącznie **19 osób**.

Rodziny miały również możliwość korzystania z dostępnych form poradnictwa w wielu instytucjach i organizacjach funkcjonujących w Białymstoku m.in.: poradniach psychologiczno-pedagogicznych, Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku, Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie "Droga", Polskim Stowarzyszeniu Pedagogów i Animatorów „Klanza”, Fundacji Wspierania Rodziny i Społeczeństwa "Iskra" czy Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”.

1.8. Kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych

W grudniu 2023 r. MOPR zaprosił **180 dzieci i ich rodziców** na zabawę połączoną z aktywnością fizyczną na Stadionie Miejskim w Białymstoku. Zaproszenie dzieci i ich rodziców miało na celu krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci. Spotkanie miało również na celu walor terapeutyczny poprzez wzmocnienie relacji w rodzinie, poprawę sprawności fizycznej oraz niwelowanie lęków przed podejmowaniem aktywnych, zorganizowanych form zajęć pozaszkolnych. Dodatkową atrakcją była zabawa prowadzona przez animatorów zabawy, pokaz dzieci uczęszczających na zajęcia gimnastyki artystycznej, poczęstunek dla dzieci i rodziców oraz wizyta św. Mikołaja z prezentami dla dzieci.

1.9. Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny

Asystenci rodziny są obowiązani do systematycznego podnoszenia swoich klasyfikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną.

W 2023 r. asystenci rodziny korzystali ze szkoleń organizowanych przez MOPR oraz podnosili kwalifikacje w ramach samokształcenia w zakresie:

- Superwizja pracy z rodziną sfinansowana z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 17 osób,
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu – 2 osoby,
- Akademia edukacji finansowej dla pomocy społecznej – 1 osoba,
- Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – kurs podstawowy – 3 osoby,
- Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jego rodziną – 5 osób,
- Koordynacja wsparcia – praktyczne ujęcie „Ustawy za życiem” – 17 osób,
- Skuteczna komunikacja i wywieranie wpływu – 1 osoba,
- Kurs samoobrony poprowadzony przez Straż Miejską – 12 osób,
- Normy i zaburzenia rozwojowe u dzieci i młodzieży – 10 osób,
- Profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży: samouszkodzenia, problemy wychowawcze w rodzinie – 6 osób,
- Pomoc instytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom (Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji) – 4 osoby,
- Problematyka Przeciwdziałania Krzywdzenia Dzieci (Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia Klanza) – 2 osoby.

Dodatkowe szkolenia i samokształcenie asystentów rodziny:

- Samobójstwo a próba samobójcza – interwencja kryzysowa w sytuacji zagrożenia życia,
- Ochrona prawna i interwencja w sytuacji krzywdzenia dziecka – współpraca z sądem rodzinnym i organami ścigania,
- Współpraca z rodziną z nakazu sadu – blaski i cienie,
- Współpraca instytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom w woj. Podlaskim.

1.10. Inicjowanie lub współuczestniczenie pracowników socjalnych MOPR w działaniach profilaktycznych nakierowanych na zapobieganie lub łagodzenie problemów społecznych

W 2023 r. na rzecz rodzin biologicznych, które nie korzystały ze wsparcia asystenta rodziny świadczona była praca socjalna przez pracowników socjalnych MOPR. Pracownicy socjalni udzielali informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych rodzin, które dzięki tej pomocy mogły uzyskać zdolność do samodzielnego rozwiązywania problemów będących przyczyną ich trudnej sytuacji lub zaspokoić niezbędne potrzeby życiowe. Pracownicy socjalni udzielali rodzinom pomocy w uzyskaniu specjalistycznego poradnictwa, terapii lub innych form pomocy w zakresie możliwości rozwiązywania problemów przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe. Pracownicy socjalni MOPR podejmowali również współpracę z instytucjami pieczy zastępczej, której celem była praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. W roku 2023 pracownicy socjalni MOPR **uczestniczyli w 171 posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej** oraz **przesłali 47 opinii** do PCPR i placówek opiekuńczo - wychowawczych z terenu innych powiatów w ramach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

1.11. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej

Prowadzenie monitoringu środowisk zagrożonych kryzysem było realizowane przez pracowników socjalnych Zespołów Pracowników Socjalnych MOPR. W ramach świadczonej pracy socjalnej, a także po otrzymaniu zgłoszenia o rodzinie dokonywali rozeznania sytuacji rodzin pod kątem możliwości wystąpienia trudności w opiece i wychowaniu dzieci bądź podejmowali działania mające na celu pomoc w przezwyciężeniu kryzysu.

W 2023 r. pracownicy socjalni prowadzili **monitoring sytuacji dziecka zagrożonego kryzysem w 183 rodzinach**. Wśród zgłoszeń, jakie otrzymywali najczęściej kierowane były przez osoby prywatne, szkoły, przedszkola, ośrodki pomocy społecznej z terenu innych gmin, członków rodziny, placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz zgłoszenia anonimowe.

1.12. Realizacja zadań zleconych

W 2023 r. MOPR przystąpił do programu „Wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach rządowego programu wspierania rodziny Asystent rodziny w 2023 r.” finansowanego ze środków Fundusz Pracy. Środki w ramach tego programu w wysokości **163.736,33 zł** wykorzystano na wynagrodzenia i pochodne asystentów rodziny, w tym na wypłatę dodatku do wynagrodzeń dla **17 asystentów rodziny** zatrudnionych w MOPR w kwocie **34.000 zł**. Wkład własny gminy do ww. programu wyniósł **48.618,64**

1.13. Sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny

Zgodnie z art. 176 pkt 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, w terminie: do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku oraz do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku.

W 2023 r. MOPR za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej CAS przekazał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej odpowiednio:

- za II półrocze 2022 r. w dniu 26 stycznia 2023 r. z` korektą 10.03.2023 r. (ostateczny termin przekazania sprawozdania: 31 stycznia),
- za I półrocze 2023 r. w dniu 31 lipca 2023 r. (ostateczny termin przekazania sprawozdania:31 lipca),
- za II półrocze 2023 r. w dniu 17 stycznia 2024 r., z korekta 09 lutego 2024 r. (ostateczny termin przekazania sprawozdania: 31 stycznia).

2. Placówki wsparcia dziennego

2.1. Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Białegostoku w 2023 r. funkcjonowało 13 placówek wsparcia dziennego. Jedenaście placówek prowadzonych było przez organizacje pozarządowe i podmioty niepubliczne, w tym: 1 placówka - w formie opiekuńczej, 11 w formie specjalistycznej, 1 w formach połączonych, tj. opiekuńczo - specjalistycznej. Pozostałe dwie placówki wsparcia dziennego funkcjonowały w strukturach Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku.

Placówki wsparcia dziennego, w myśl obowiązujących przepisów współpracowały z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz innymi podmiotami pomagającymi dziecku i rodzinie na terenie miasta Białegostoku. Pobyt w placówkach był nieodpłatny, a uczestnictwo odbywało się na zasadach dobrowolności.

2.2. W 2023 r., wzorem lat ubiegłych Prezydent Miasta Białegostoku zlecił organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadania publicznego, jakim jest prowadzenie placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Białegostoku oczekując aby w ramach prowadzonego działania Realizatorzy/ Zleceniobiorcy prowadzili placówki w jednej z wybranych form:

- 1) w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewniając opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego oraz rozwój zainteresowań dziecka,
- 2) w formie specjalistycznej organizującej m.in. zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- 3) w formach połączonych wymienionych powyżej,
- 4) w formie specjalistycznej realizującej założenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2.3. Placówki wsparcia dziennego w Mieście Białymstoku w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Placówki prowadzone przez miasto Białystok	Placówki prowadzone przez inne podmioty
1.	Liczba placówek wsparcia dziennego, w tym prowadzone w formie :	13	2	11
1.1	opiekuńczej	1	-	1
1.2	specjalistycznej	11	2	9
1.3	opiekuńczo-specjalistycznej	1	-	1
2.	Liczba miejsc	323	70	253
3.	Liczba dzieci objętych opieką i wychowaniem w placówkach	588	105	483

2.4. Podmioty prowadzące w 2023 r. placówki wsparcia dziennego dotowane przez Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Rodzaj i typ placówki
1.	Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „KLANZA” Oddział Białostocki ul. W. Witosa 15b lok. 12 15-660 Białystok	KLANZOWISKO ul. W. Witosa 15 B lok 3	Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej

2.	Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „ELEOS” ul. Św. Mikołaja 5 15-420 Białystok	Specjalistyczne Placówki Wsparcia Dziennego: - ul. Św. Mikołaja 5 - ul. Pietkiewicza 2c/c - ul. Eliasza 3 - ul. Warszawska 47 - ul. Dojnowska 80D	Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej w ramach realizacji MPPiRPA Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej
3.	CARITAS Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32 15-669 Białystok	Specjalistyczne Placówki Wsparcia Dziennego - ul. Stoczni Gdańskiej 69 - ul. Św. Kazimierza 2	Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej
4.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „SZANSA” ul. Magnoliowa 4 15-950 Białystok	Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - ul. Barszczańska 10/23 Klub Malucha „Szansuś” ul. Barszczańska 6/1	Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej
5.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA” ul. Proletariacka 21 15-449 Białystok	„Nasz Dom” ul. Proletariacka 21	Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczo - specjalistycznej

2.5. Wszystkie ww. placówki wsparcia dziennego spełniają standardy określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.). Zdolność Podmiotów, które złożyły oferty w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w latach 2022-2023 była przedmiotem oceny komisji konkursowej.

3. Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy”

3.1. Ważnym obszarem wsparcia rodziny w jej funkcjach opiekuńczo - wychowawczych, jest poszerzanie oferty dotyczącej wypełniania czasu wolnego (pozaszkolnego) dzieciom i młodzieży.

W ramach tych działań na terenie Miasta Białystok w 2023 r. realizowany był Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy”, którego głównym celem wzorem lat poprzednich było przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie społecznie

nieakceptowanym zachowaniom dzieci i młodzieży poprzez organizowanie im czasu wolnego oraz rozwijanie ich zainteresowań.

Celami pośrednimi w 2023 r. były m.in.:

- wypracowanie optymalnego, dostosowanego do różnorodnych warunków modelu pracy profilaktyczno – wychowawczej w środowisku otwartym;
- kształtowanie nawyku uczestnictwa w zajęciach sportowo – rekreacyjnych jako elementu profilaktyki uniwersalnej;
- kształtowanie umiejętności współistnienia oraz współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną naukę, zabawę i wybór właściwych form spędzania wolnego czasu;
- modyfikowanie niepożądanych zachowań, kształtowanie trwałych zasad i wartości wśród młodzieży poprzez udział w projektach profilaktycznych, warsztatach tematycznych, zajęciach z komunikacji społecznej, treningach umiejętności społecznych i treningach pewności siebie;
- aktywizacja społeczności lokalnej w tym głównie rodziców i opiekunów do działań na rzecz ograniczenia zachowań patologicznych dzieci i młodzieży, podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat zachowań ryzykownych oraz budowanie efektywnych mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej;
- pomoc w rozwiązywaniu trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, socjalnych, rodzinnych i prawnych poprzez konsultacje, działania korekcyjne i naprawcze oraz oddziaływania psycho-edukacyjne.

3.2. Zakres działań wychowawcy podwórkowego obejmował m.in.:

- organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z białostockich osiedli mieszkaniowych w godzinach popołudniowych w ciągu tygodnia;
- oferowanie ciekawych form spędzania tego czasu - różnorodnych zajęć profilaktycznych, rekreacyjnych, sportowych czy gier zespołowych, wspólnych wyjść (do kina, teatru, na basen, na wystawy, na wycieczki), zajęć plastycznych oraz spotkań z ciekawymi ludźmi;
- zajęcia uczące dzieci różnych umiejętności społecznych (współdziałania w grupie, nawiązywania nowych kontaktów, integrowania się z innymi środowiskami

społecznymi i wychowawczymi), podnoszenia wiary w siebie, pomagania lepiej zrozumieć świat i ludzi;

- pomoc w rozwiązywaniu codziennych trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, socjalnych, rodzinnych i rówieśniczych;
- stosownie do potrzeb nawiązanie kontaktu i współpracy z rodzicami;
- współpracę z lokalnym systemem wsparcia.

Uczestnikami Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” były dzieci i młodzież z białostockich osiedli w przedziale wiekowym 6-21 lat (w przypadku rodzeństwa mogły uczestniczyć dzieci w wieku 5 lat). Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły dzieci w przedziale 5-12 lat. **Średnia ilość osób uczestniczących w zajęciach stacjonarnych w miesiącu - to ok. 274 dzieci, średnia liczba odwiedzających profil Programu na Facebooku to 1296 osób miesięcznie. Do Programu dołączyło dzieci z Białorusi i Ukrainy.**

Liczba dzieci biorących udział w Miejskim Programie „Wychowawca Podwórkowy”

MIESIĄC	LICZBA DZIECI
Styczeń	265 dzieci – udział stacjonarny, 1180- liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Luty	280 dzieci – udział stacjonarny, 1180- liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Marzec	260 dzieci – udział stacjonarny, 1180- liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Kwiecień	290 dzieci- udział stacjonarny i 1175- liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Maj	280 – udział stacjonarny, 1173 - liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Czerwiec	340 – udział stacjonarny, 1173 - liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Lipiec	280 dzieci – udział stacjonarny, 1175 - liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Sierpień	260 dzieci – udział stacjonarny, 1173 – liczba dzieci obserwujących zajęcia online

Wrzesień	282 dzieci – udział stacjonarny, 1213 – liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Październik	285 dzieci – udział stacjonarny, 1220 – liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Listopad	250 dzieci – udział stacjonarny, 1740 – liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Grudzień	215 dzieci – udział stacjonarny, 1971 – liczba dzieci obserwujących zajęcia online

W grudniu 2023 r. na Instagramie utworzono profil dla nastolatków, który obserwowało 55 osób, a łączna ilość polubień wyniosła 75.

W 2023 r. pięciu studentów Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku odbyło w Programie praktyki studenckiej w wymiarze 120 godzin jedna osoba z Collegium Humanum Szkoły Głównej Menedżerskiej w Warszawie oraz jedna z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W programie pracowało 25 wychowawców, których pracą kierowało dwóch koordynatorów.

Bojary, Centrum, Dojlidy, Leśna Dolina, Nowe Miasto, Mickiewicza, Piaski, Piasta I, Przydworcowe, Starosielce i Zielone Wzgórza. Z Programem współpracowały: Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 9, Szkoła Podstawowa nr 10, Szkoła Podstawowa nr 19, Szkoła Podstawowa nr 20, Szkoła Podstawowa nr 21, Szkoła Podstawowa nr 31, Szkoła Podstawowa nr 44, Szkoła Podstawowa nr 49, Szkoła Podstawowa nr 50 oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5. Działaniami rekreacyjnymi i sportowymi objęto orlik na osiedlu Starosielce.

Działania programowe były realizowane także w trzech lokalach programowych na osiedlu Centrum przy ul. Grochowej 4 m. 1, na osiedlu Dojlidy w lokalu przy ul. Dojnowskiej 80 A m. 18 oraz na osiedlu Starosielce przy ul. Barszczańskiej 5A.

3.3. Formy działań zrealizowanych w 2023 r. w ramach Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy”

3.3.1. W 2023 r. Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” kontynuował działania z zakresu animacji czasu wolnego, oddziaływań opiekuńczo - wychowawczych i profilaktycznych, rozwoju umiejętności i zdolności podopiecznych między innymi w formie **PODWÓREK TEMATYCZNYCH**. W oparciu o analizę potrzeb środowisk lokalnych poszczególnych osiedli i ich specyfiki prowadzono:

• **PODWÓRKO ANIMACJI**

W ramach działań Podwórka Animacji w 2023 r. odbyły się spotkania tematyczne na osiedlach: Centrum, Przydworcowe i Zielone Wzgórza przy SP nr 44. Dzieci spędzały aktywnie czas na świeżym powietrzu, korzystały z placów i parków rekreacyjnych, zbierały naturalne materiały, które wykorzystywały przy tworzeniu prac tematycznych oraz na kiermaszach charytatywnych. 26.02.2023 r. odbył się Charytatywny Mecz Piłki Nożnej w Choroszczy, który współorganizowało Podwórkó, prowadząc stoiska animacyjne oraz zabawy kreatywne.

- 01.04.2023 r. uczestnicy zajęć wzięli udział w Festiwalu Roślin, który odbył się na Stadionie Miejskim w Białymstoku, zaś 17.04.2023 r. miały miejsce warsztaty decoupage.
- 07.05.2023 r. podopieczni Programu wyszli na Festiwal Baniek Mydlanych.
- 13.05.2023 r. dzieci wraz z wychowawcami uczestniczyły w Nocy Muzeów, podczas której zwiedzili Białostocki Teatr Lalek oraz Muzeum Kolejnictwa.
- 03.06.2023 r. dzieci wraz z wychowawcą wyszły do Parku Militarnego, gdzie obejrzały pojazdy, jednostki artylerii i inne eksponaty pochodzące z okresu międzywojennego.
- 04.06.2023 r. uczestnicy zajęć Podwórka Animacji i Podwórka Wsparcia wzięli udział w Festiwalu Naszpikowani, który odbył się na Stadionie Miejskim.
- 12.08.2023 r. dzieci z Podwórka Animacji i Podwórka Wsparcia wybrały się do Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczy konkursie plastycznym, na który wykonali abstrakcyjne „prace-twarze” inspirowane twórczością Joan Miro.

• **PODWÓRKO CYRKU**

Podwórkó Cyrkowe cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród dzieci. Zajęcia odbywały się na terenie: SP nr 3, SP nr 10, SP nr 19 i SP nr 50. Uczestnicy warsztatów uczyli się: kręcenia talerzami, posługiwania się flower stickiem, poi, diabło, chodzić na szczudłach oraz jeździć na rolce i monocyklu. Na zajęciach odbywały się też pokazy strojów cyrkowych oraz warsztaty skręcania balonowych figurek.

06.06.2023 r., 27.06.2023 i 16.09.2023 r. w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych odbyły się warsztaty cyrkowe, podopieczni Programu mogli też skorzystać z atrakcji dmuchanego miasteczka oraz animacji balonikowych.

• **PODWÓRKO MŁODEGO AKTORA**

Od lutym 2023 r. Podwórkko Młodego Aktora rozpoczęło nowe działania, podczas których dzieci i młodzież rozwijały umiejętności z zakresu: gry scenicznej, pisania scenariuszy, odgrywania ról a także ekspresji ruchu na scenie. Podczas spotkań młodzież pracowała nad doskonaleniem gry aktorskiej, poprawną dykcją i artykulacją, emisją głosu, scenami dialogowymi oraz zadaniami aktorskimi. Odbyły się też zajęcia poświęcone kostiumom teatralnym oraz masek.

25.03.2023 r. 10 dzieci wyjechało do Warszawy do Teatru Syrena na spektakl pt.: „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”.

13.05.2023 r. odbyło się wyjście do Białostockiego Teatru Lalek na spektakl pt.: „Kaszalot” autorstwa Marty Guśniowskiej. Po przedstawieniu, odbyła się wycieczka po piwnicach Teatru Lalek, gdzie dzieci mogły zobaczyć lalki, maski, teatralne rekwizyty, kostiumy, a nawet całe dekoracje, które były używane w spektaklach.

W lipcu i sierpniu 2023 r. w ramach Podwórkka Młodego Aktora realizowany był Projekt „Blżej teatru”, w ramach którego odbyło się 8 spotkań w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A. 39 dzieci wraz z wychowawcami rozwijało umiejętności z zakresu: znajomości teatru, gry scenicznej, kreatywnego myślenia i improwizacji. Odbyły się też warsztaty pt.: „Teatr Cieni”, podczas których uczestnicy zajęć poznali technikę zwaną Teatrem Kamishibai.

21.10.2023 r. 7 dzieci wraz z wychowawcami wyjechało do Warszawy do Teatru „Syrena” na spektakl pt.: „Matylda”.

• **PODWÓRKO SZTUKI**

W ramach działań Podwórkka Sztuki w 2023 roku organizowane były zajęcia i warsztaty na osiedlach: Centrum i Nowe Miasto, Piaski, Piasta i Zielone Wzgórza. Dzieci poznawały różne techniki plastyczne, brały udział w akcjach charytatywnych i imprezach na terenie miasta Białegostoku. Wiele osób po raz pierwszy na spotkaniach Podwórkka Sztuki próbowało swoich sił w zakresie działań plastycznych i artystycznych. Dzięki zajęciom poprawiły one swoją koordynację wzrokowo-ruchową, motorykę małą oraz ćwiczyły wyobraźnię. Podczas zajęć plastycznych i kreatywnych podopieczni Programu uczyli się między innymi: techniki makramy, decoupage oraz haftu matematycznego.

• **PODWÓRKO WSPARCIA**

Od lutego 2023 r. działania rozpoczęło Podwórko Wsparcia, którego celem była integracja uczestników środowisk lokalnych, kształtowanie postaw altruistycznych i prospołecznych, rozwijanie empatii, szacunku i tolerancji, promowanie działań na rzecz ochrony środowiska. Tematem przewodnim zajęć był wolontariat, dzieci uczyły się, w jaki sposób można pomagać, rozwijały umiejętność współpracy.

19.08.2023 r. w ramach zajęć podopieczni wzięli udział w wyjeździe do Tykocina na Biesiadę Miodową, zorganizowaną w ramach Akcji Charytatywnej. 03.09.2023 r. odbył się piknik przy Pałacu Branickich, podczas którego dzieci uczyły się integracji i współpracy. Uczestnicy zajęć Podwórka Wsparcia i Podwórka Animacji przez cały rok brali udział w warsztatach prowadzonych w Pracowni Informatycznej Młodzieżowego Domu Kultury przy ul. Żabiej w Białymstoku. Podopieczni uczyli się pracy w programach: „PhotoShop”, „PhotoImpact”, „Bryce”, Wawesilk.com oraz do tworzenia LEGO.

Dzieci i młodzież wzięła udział w dziewiętnastu kiermaszach charytatywnych na rzecz chorych i niepełnosprawnych dzieci. Poprzez udział w takich imprezach podopieczni Programu uczyli się wrażliwości, życzliwości i umiejętności budowania prawidłowych więzi międzyludzkich. Zbierano też nakrętki, baterie, maskotki i książki, które przekazano osobom organizującym zbiórki. Zajęcia cieszyły się popularnością szczególnie wśród młodszych dzieci, w wieku 7-12 lat.

3.3.2. W lokalu przy ul. Grochowej 4 m. 1 2023 r. kontynuowała swoje działania **PODWÓRKOWA PRACOWNIA KREATYWNOŚCI**. Celem Pracowni było: rozwijanie wyobraźni, pogłębianie osobistej twórczości dziecka i doskonalenie sprawności manualnej.

W skład zajęć wchodziły elementy: projektowania, rękodzieła, rysunku, malarstwa, lepienia z różnych mas plastycznych i elementy szycia. Przy wykorzystywaniu różnorodnych środków wyrazu plastycznego takich, jak: masy plastyczne czy surowce wtórne dzieci rozwijały umiejętności, pobudzały zmysły oraz przełamywały swoje ograniczenia.

W 2023 roku odbyły się zajęcia tematyczne m.in.: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Radia, Dzień Olimpijczyka, Dzień Ziemi, Dzień Matki, Dzień Muzyki i Plastyki Polskiej, Dzień Dziecka, Dzień Cyrku, Dzień Środowiska, Dzień Taty, Powstanie Warszawskie, Wielokulturowość, Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Wszystkich Świętych, Dzień Niepodległości, Mikołajki i Boże Narodzenie.

W 2023 r. odbyły się zajęcia i warsztaty tematyczne, oto przykłady:

- 18.01.2023 r. dzieci z osiedla Centrum dowiedziały się co to jest mandala, a następnie wykonały pracę plastyczną stosując motyw artystyczny.
- 08.02.2023 r. dzieci z osiedla Przydworcowe wykonały tarcze prezentujące cechy charakteru oraz umiejętności.
- 10.03.2023 r. dzieci z osiedla Centrum wykonały domowe kosmetyki: żelki oraz kule do kąpieli.
- 11.04.2023r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31 i Zielone Wzgórza przy SP nr 44 uszyły eco torby.
- 06.05.2023 r., 15.05.2023 r. i 25.05.2023 r. dzieci z osiedla Piasta przy SP nr 10 wykonały: obrazy sensoryczne, prace plastyczne z rosnącymi farbami i bańki mydlane.
- 26.05.2023 r. miały miejsce warsztaty „ogrody w słoiku”.
- 07.07.2023 r., 14.07.2023 r. i 27.07.2023 r. dzieci z osiedli: Centrum, Nowe Miasto i Piasta przy SP nr 10 wykonały babeczki marchewkowe oraz pracę plastyczną pt.: „Przepis na przyjaźń”.
- 14.10.2023 r. dzieci z osiedla Centrum odwiedził pochodzący z Tanzanii ksiądz Ditrick, który opowiedział o swojej ojczyźnie oraz pracy misyjnej.
- 21.11.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy pod okiem wychowawców wykonywały skrzaty świąteczne z szyszek, włóczki i koralików.
- 06.12.2023 r. dzieci z osiedla Przydworcowe wykonały ozdoby choinkowe i szyły świąteczne maskotki.
- 26.07.2023 r. i 09.09.2023 r. Pracownia zorganizowała akcje charytatywne, w czasie których podopieczni przebrani w kolorowe stroje maskotek zachęcali do pomocy chorym dzieciom.

W 2023 r. w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym odbyły się cztery warsztaty w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Białymstoku

W Podwórkowej Pracowni Kreatywności przeprowadzono też cykl zajęć pod hasłem „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” połączone z konkursem plastycznym.

3.3.3. W 2023 roku w ramach działań Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” realizowane były **PROJEKTY PROGRAMOWE**, tj:

PROJEKT „ŚWIAT NASTOLATKA”.

W styczniu 2023 r. rozpoczęła się kolejna edycja **PROJEKTU „ŚWIAT NASTOLATKA”**. Nowe działania ukierunkowane były na rozwijanie umiejętności i pasji dzieci i młodzieży, ukazywanie im nowych możliwości oraz wspólne tworzenie zajęć tematycznych. Projekt zakładał pracę z nastolatkiem nad zwiększaniem poczucia własnej wartości, świadomości, umiejętności budowania prawidłowych relacji interpersonalnych oraz kształtowanie trwałych zasad w młodym człowieku. Zaplanowano odwiedzenie miejsc wyjątkowych na mapie województwa podlaskiego, Polski oraz Europy pod względem walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych.

W ramach działań Akcji organizowano wyjazdy i wycieczki m.in. do:

- 29.01.-30.01.2023 r. odbył się wyjazd do Krakowa, w którym udział wzięło 13 nastolatków, 3 wychowawców podwórkowych i koordynator Programu. Młodzież zwiedziła Starówkę, Kazimierz i Wawel. W Teatrze im. Juliusza Słowackiego obejrzała wraz z opiekunami spektakl pt.: „Spóźnione odwiedziny”. Wyjazd miał na celu integrację nowej grupy oraz przełamywanie lęków społecznych i niwelowanie indywidualnych problemów.
- 04.02.2023 r. odbył się wyjazd do Warszawy, na wystawę sztuki surrealistycznej „Siudmak Uniwersum” w Muzeum Sztuki Fantastycznej.
- 17.03.2023-19.03.2023 r. 10 osób pod opieką koordynatora Programu i 2 trenerów TUS wyjechało do Kurnika Polskiego obok Tykocina. Wyjazd miał charakter integracyjno-profilaktyczny, podczas którego uczestnicy uczyli się: współpracy w grupie, pokonywania swoich lęków społecznych, pracowano nad budowaniem prawidłowych relacji rówieśniczych.
- 11.05.2023 r. Koordynator Programu z podopieczną zwiedzili wystawę pt.: „Sztuka Fantastyczna - edycja II” w Centrum Praskim Koneser w Warszawie.
- 20.05.2023 r. 8 osób wraz z koordynatorem Programu obejrzało w NieTeatrze spektakl pt.: „Wstydz się”.
- 31.05-02.06.2023 r. trzy maturzystki, trener TUS i koordynator Programu wyjechali do Bari we Włoszech. Wyjazd miał na celu przełamywanie barier społecznych, lęków, budowania relacji nastolatków z innymi ludźmi

oraz realizowania założonych celów. Była to również nagroda dla maturzystek za uczestnictwo w Projekcie oraz pracy nad sobą.

- 01.07.-04.07.2023 r. dwie podopieczne Programu wraz z trenerem TUS wyjechały do Gdańska. Wyjazd miał na celu przełamywanie indywidualnych lęków oraz podnoszenia samooceny u nastolatków.
- 22.09.-23.09.2023 r. w ramach Projektu odbył się wyjazd do Łodzi, podczas którego młodzież mogła obejrzeć mecz piłki siatkowej polskiej reprezentacji kobiet z drużyną Niemiec podczas eliminacji olimpijskich.
- 30.09.-01.10.2023 r. miał miejsce wyjazd do Krakowa. Podopieczni obejrzeni w Teatrze im. Juliusza Słowackiego niezwykle spektakl pt.: „Spóźnione odwiedziny”. Wyjazd miał na celu integrację młodszej grupy oraz niwelowanie indywidualnych problemów nastolatków.
- 14.10.-15.10.2023 r. 11 dzieci pod opieką 3 wychowawców i koordynatora Programu wzięło udział w wyjeździe integracyjnym do Trześcianki. Działanie miało na celu integrację dzieci z zaburzeniami zachowania oraz napotykanymi trudnościami społeczne i emocjonalne.
- 20.10.-21.10.2023 r. najstarsza grupa projektowa odwiedziła Warszawę. Nastolatki mogły obserwować pokazy jednostek specjalnych na lotnisku Bemowo, zwiedzić wystawę „Picasso” oraz ekspozycje stałe w Muzeum Narodowym.

W ramach konsultacji terapii uzależnień w 2023 r. odbyło się 26 spotkań. Od listopada 2023 r. z Projektem rozpoczął współpracę psycholog, który przeprowadził 11 konsultacji.

W ramach Projektu przeprowadzono 25 zajęć rozwijających kompetencje edukacyjne z języka polskiego, w których uczestniczyło siedmioro dzieci w wieku 5 – 12 lat.

W ramach Projektu „Świat Nastolatka” odbyło się 27 spotkań z rysunku w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Białymstoku oraz 13 spotkań w lokalu programowym przy ul. Barszczańskiej 5A.

Nasi podopieczni doskonalili swoje umiejętności, odkrywali pasje i nowe talenty m.in. w Centrum Artystycznym Elizy Sacharczuk.

W 2023 r. Koordynator Programu przeprowadził 42 konsultacje z rodzicami, którzy zgłaszali trudności wychowawcze w opiece nad dziećmi i młodzieżą. Odbył 99 sesji socjoterapeutycznych, podczas których młodzież rozmawiała o problemach emocjonalnych, szkolnych i rodzinnych. W Projekcie udział wzięło 25 nastolatków.

Proponowane zajęcia w ramach Projektu „Świat nastolatka” pokazują, jak ważne w rozwoju dziecka są procesy poznawcze, rozwijanie zainteresowań i kształtowanie właściwych postaw społecznych. Spotkania ukazywały zmiany zachodzące w młodych osobach, naukę zachowań społecznych oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

Od stycznia 2023 r. rozpoczęły się zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych. Spotkania, były integralną częścią Projektu „Świat Nastolatka”. Miały one na celu integrację grupy, ustalenia zakresu działań oraz obszarów, które pomagają nastolatkom w zakresie relacji społecznych i emocji m.in.: arteterapii. Trenerzy i koordynator Programu prowadzili zajęcia informująco-edukacyjne w szkołach podstawowych oraz treningi w poszczególnych kategoriach wiekowych.

02.02.2023 r. uczestnicy zajęć wzięli udział w warsztatach kulinarnych w „Maciejówce” w Borkach. 13.03.2023 r. miało miejsce wyjście na kręgle do Kręgielni „Kula-Hula”, zaś 23.03.2023 r. 15 osób wraz z opiekunami obejrzało w Kinie Helios Galeria Alfa film pt.: „Syn”.

01.04.2023 r. uczestniczka Projektu wraz z trenerem TUS wyjechała do Warszawy na wystawę w Pałacu Kultury i Nauki pt.: „BODY WORLDS VITAL”.

Od lipca 2023 r. projekt TUS realizowany był również na Osiedlu Dojlidy, w lokalu przy ulicy Dojnowskiej 80 A m. 18 w trzech grupach wiekowych: 5-7 lat, 8-13 lat, 13-18 lat. Tematyka zajęć obejmuje szerokie spectrum sytuacji społecznych, m.in.: agresję, asertywność, akceptację własnego ciała oraz poczucie własnej wartości.

W Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych odbywały się też zajęcia z elementami arteterapii oraz rysunku.

W ramach Projektu i współpracy ze Szkołą Podstawową nr 19 w Białymstoku przeprowadzono dwie edycje Treningu Umiejętności Społecznych. W pierwszej edycji prowadzono zajęcia w 3 grupach, w których uczestniczyło 25 dzieci z: Polski, Białorusi i Ukrainy. Odbyło się 20 spotkań z uczniami oraz 11 spotkań indywidualnych z rodzicami uczestników projektu. W drugiej edycji w 2 grupach uczestniczyło 13 dzieci. Przeprowadzono 14 spotkań z uczniami oraz 11 spotkań indywidualnych z rodzicami.

Zaproponowane formy pracy miały na celu naukę prawidłowych zachowań społecznych, nabywanie umiejętności rozpoznawania i regulowania emocji, pracę nad

skuteczną komunikacją interpersonalną oraz budowanie poczucia własnej wartości i pozytywnego obrazu własnej osoby.

W ramach Treningu Umiejętności Społecznych odbyło się: 42 spotkań grupowych, 170 spotkań indywidualnych oraz 4 wyjazdy profilaktyczne, w których udział wzięło 27 dzieci.

Podczas indywidualnych spotkań pracowano nad budowaniem prawidłowych relacji rówieśniczych oraz przełamywania swoich oporów i barier społecznych. Osoby przygotowujące się do egzaminu dojrzałości poznały sposoby radzenia ze stresem i wystąpieniem publicznym.

Zauważalny wzrost dzieci i młodzieży potrzebujących pomocy w rozwiązywaniu codziennych trudności i problemów, zarówno szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych wskazuje na potrzebę towarzyszenia podopiecznym i modyfikowaniu ich niepożądanych zachowań, kształtowanie trwałych zasad i wartości poprzez udział w projektach profilaktycznych, warsztatach tematycznych, zajęciach z komunikacji społecznej i treningach umiejętności społecznych.

PROJEKT KULINARNY

W lokalu programowym przy ul. Barszczańskiej 5 A realizowany był Projekt Kulinarny w którym udział wzięło 10 podopiecznych.

W lutym 2023 r. miały miejsce cztery spotkania. Tematem przewodnim warsztatów były Włochy. Dzieci pod kierunkiem wychowawców przygotowały: carbonarę, lasagnię oraz deser pana cotta. 02.02.2023 r. dzieci wraz z wychowawcami wyjechały na warsztaty do Borek k. Królowego Mostu, gdzie przygotowały m.in. pizzę, drożdżówki, kule mocy, ciasteczka owsiane oraz babeczki z buraka.

W marcu 2023 r. odbyły się cztery spotkania. Wychowawcy opowiedzieli dzieciom o francuskich tradycjach i obyczajach. Uczestnicy zajęć obejrzeli film pt.: „Ratatuj” oraz przeprowadzono teleturniej „Awantura o Francję”. Uczestnicy przygotowali: croissanty nadziewane czekoladą i dżemem, ślimaczki z ciasta francuskiego, tosty francuskie oraz potrawę „Ratatouille”.

W kwietniu 2023 r. odbyły się także cztery spotkania, których tematem przewodnim była kuchnia hiszpańska. Dzieci przygotowały: ciasteczka wielkanocne, tortillę de patatas, gazpacho i churros.

W maju 2023 r. przeprowadzono cztery spotkania poświęcone kuchni greckiej. Dzieci przygotowały: sałatkę grecką, keftedes czyli greckie pulpeciki i sos tzatziki podawany z pitą. Większość podopiecznych po raz pierwszy próbowała niektórych produktów m.in.: oliwek oraz sera feta. Odbyła się też projekcja filmu pt.: „Moje wielkie greckie wesele”, po której wychowawcy zaproponowali uczestnikom naukę tańca Sirtaki. Dzieci zapoznały się z kulturą i historią kraju, zaś na koniec zajęć odbył się quiz wiedzy o Grecji.

W czerwcu 2023 r. odbyły się cztery spotkania, których tematem przewodnim była kuchnia polska. Dzieci przygotowały: rosół, pierogi z truskawkami i sernik. Dużą część zajęć poświęcono truskawkom, dzieci mogły ugotować kompot, zrobić koktajl truskawkowy oraz upiec ciasto biszkoptowe z truskawkami.

Podczas zajęć dzieci uczyły się wykorzystywać w kuchni zmysły: smaku, wzroku, dotyku oraz węchu. Wychowawcy chętnie pomagali swoim podopiecznym w umiejętnościach posługiwania się przedmiotami i urządzeniami gospodarstwa domowego.

ZAJĘCIA REKREACYJNO-SPORTOWE

Głównym celem zajęć sportowo-rekreacyjnych było wspomaganie harmonijnego rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży oraz zachęcanie do wszechstronnego uczestnictwa w kulturze fizycznej. Ważnym elementem spotkań było rozwijanie zainteresowań sportowych oraz zrozumienie potrzeby dbania o własną sylwetkę, zdrowie i sprawność fizyczną. Pracowano nad opanowaniem swoich emocji podczas gier i zabaw z elementami współzawodnictwa. W 2023 r. zajęcia odbywały się na orlikach: na osiedlu Starosielce, przy SP nr 21 i ZSP nr 5 gdzie prowadzono zajęcia: piłki koszykowej, piłki nożnej, piłki siatkowej oraz ogólnorozwojowe. W ZSP nr 5 prowadzone były zajęcia w dwóch grupach wiekowych: młodszej (klasy I-III) i starszej (klasy IV-VII).

W lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A prowadzono zajęcia doskonalące umiejętności gry w ping-ponga i bilard. Podopieczni Programu brali udział w treningach i turniejach disc golfa.

13.01.2023 r. odbył się turniej tenisa stołowego chłopców, w którym udział wzięło 9 osób. 06.12.2023 r. miał miejsce Mikołajkowy Turniej Tenisa Stołowego Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy”, w którym udział wzięli podopieczni Programu oraz wychowankowie Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego z Różanogostoku.

Wychowawcy podwórkowi w 2023 r. organizowali wycieczki rowerowe m.in.: do Supraśla, Choroszczy i Stanisławowa.

FERIE ZIMOWE 2023

Działania programowe podczas ferii zimowych 2023 r. miały na celu: integrację środowisk wychowawczych, pokazanie dzieciom różnorodnych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie kreatywności, kształtowanie umiejętności współpracy w grupie oraz rozwijanie zainteresowania i ciekawości otaczającym światem.

Wychowawcy organizowali zajęcia tematyczne, warsztaty i wyjścia, oto przykłady:

- 23.01.2023 r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31, Nowe Miasto i Piasta przy SP nr 10 obejrzały w Kinie Forum film pt.: „Martin i magiczny las”.
- 23.01.2023 r., 25.01.2023 r. i 30.01.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A odbyły się zajęcia poświęcone zwiastunom filmowym na rok 2023. Wspólnie obejrzano filmy: „Sing 2” i „Eternals”. Rozmawiano też o współczesnych adaptacjach filmów Marvela, filmowych trailerach i teaserach kinowych adaptacji komiksów DC Comiks.
- 24.01.2023 r., 26.01.2023 r. i 30.01.2023 r. w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych miały miejsce zajęcia cyrkowe, w których udział wzięło 40 dzieci.
- 25.01.2023 r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31 i Przydworcowe wzięły udział w warsztatach „Wojskowe ABC” i „Ale o co ten zryw?” w Muzeum Wojska.
- 25.01.2023 r. podopieczni z osiedla Nowe Miasto udali się na Stadion Miejski, gdzie mogli zagrać w tenisa stołowego, gry zręcznościowe i edukacyjne oraz skorzystać z zajęć artystyczno-plastycznych oraz atrakcji przygotowanych przez organizatorów.
- 30.01.2023 r. dzieci z Podwórkowej Pracowni Kreatywności udały się na spacer szlakiem turystycznym „WidziMisie”.
- 31.01.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A odbył się Bal Karnawałowy.
- 02.02.2023 r. miał miejsce wyjazd do Borek na warsztaty kulinarne połączone z ogniskiem, w którym udział wzięło 18 dzieci.
- 03.03.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A odbyły się warsztaty projektowania strojów karnawałowych. Na koniec zajęć odbył się pokaz mody karnawałowej oraz obejrzano wspólnie film pt.: „Szczęście Mikołajka”.
- 04.02.2023 r. na osiedlu Starosielce młodzież rozmawiała na temat mieszania gatunków filmowych w kinie na przestrzeni ostatniej dekady. Wychowankowie wykonali plakat swojego ulubionego filmu za pomocą różnorodnych materiałów. Na zakończenie zajęć wspólnie obejrzano film pt.: „Atlantyda”.

- 04.02.2023 r. na osiedlu Starosielce młodzież rozmawiała na temat mieszania gatunków filmowych w kinie na przestrzeni ostatniej dekady. Wychowankowie wykonali plakat swojego ulubionego filmu za pomocą różnorodnych materiałów. Na zakończenie zajęć wspólnie obejrzano film pt.: „Atlantyda”.

Podczas ferii zimowych w lokalach oraz na zajęciach programowych przeprowadzono zajęcia profilaktyczne na temat „Bezpieczne ferie”.

Z feryjnej oferty Programu w styczniu 2023 r. skorzystało ok. 215 dzieci, a w lutym ok. 230 dzieci

AKCJA LATO

W lipcu i sierpniu 2023 r. z myślą o najmłodszych mieszkańcach pozostających w Białymstoku działania programowe ukierunkowane zostały na Akcję Lato, podczas których organizowane były zajęcia tematyczne, wyjścia, wyjazdy i spotkania. Oto przykładowe działania:

- 02.07.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 udały się do Parku Militarnego, gdzie miały okazję zobaczyć pojazdy wykorzystywane w jednostkach wojska polskiego.
- 02.07.2023 r. 20 podopiecznych wraz z wychowawcami uczęszczających na zajęcia do Podwórka Animacji i Podwórka Wsparcia wybrało się do Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej na Piknik Podlaskich Parków Narodowych i Krajobrazowych.
- 04.07.2023 r. i 06.07.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 udały się do Muzeum Wojska, na warsztaty pt.: „Podkowa nie tylko na szczęście” i „Przybyli ułani”.
- 06.07.2023 r. dzieci z osiedla Piasta przy SP nr 10 wybrały się do Lasu Pietrasze na zajęcia survivalowe „Na szlaku przygody”. Wzięły udział w „Wakacyjnym Rajdzie Pieszym”, podczas którego zapoznały się z obsługą kompasu, techniką rozpalania ognia za pomocą krzesiwa oraz prawidłową budową schronieniaw warunkach naturalnych. Na zakończenie zajęć odbył się konkurs strzelania z łuku „Sokole oko”.
- 07.07.2023 r. dzieci z osiedla Piasta przy SP nr 10 wybrały się do Parku Planty na piknik „Śniadanie Młodych Mistrzów”, gdzie mogły poznać ciekawe przepisy kulinarne, tworzyć pomysły na zdrowe przekąski. Odbył się też wakacyjny konkurs kulinarny „MasterChef”.

- 13.07.2023 r. i 15.07.2023 r. 32 dzieci wraz z wychowawcami z osiedli: Piasta przy SP nr 10 i Nowe Miasto oraz Podwórka Animacji i Podwórka Wsparcia wybrało się na wycieczkę do Sokółki.
- 19.07.2023 r. dzieci z osiedla Piaski udały się do Białostockiego Teatru Lalek, gdzie zwiedziły podziemia teatru, wystawę lalek, pacynek, kukiełek i marionetek.
- 01.08.2023 r. podopieczni z osiedla Nowe Miasto wybrali się na plac rekreacyjny na Węglówce, gdzie odbyły się zajęcia poświęcone Powstaniu Warszawskiemu.
- 02.08.2023 r. dzieci z osiedla Piasta przy SP nr 10 w Parku Konstytucji 3 Maja grały w fińskie kręgle Molky. W zajęciach wzięły udział dzieci z Ukrainy.
- 03.08.2023r. dzieci z osiedla Piaski wyszły do „Sali klocków LEGO”.
- 11.08.2023 r. nastolatki z osiedla Starosielce pojechali na turniej piłki siatkowej do Sochoń, gdzie rozegrali mecze z drużyną z Wasilkowa.
- 15.08.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A młodzież rozmawiała na temat współczesnych filmów z gatunku fantasy. Na zakończenie zajęć obejrzano film pt.: „To nie Wypanda”.
- 22.08.2023 r. dzieci z osiedla Piasta przy SP nr 10 wyszły do Papugarni „Ara”.

W lokalu przy ul. Dojnowskiej 80 A m. 18 prowadzony był Projekt ESCAPE ROOM. Dzieci wraz z wychowawcami brały udział w rozwiązaniu zagadek w pokojach: „Podróż po Podlasiu” i „Kosmos”. Zajęcia miały na celu: wzmocnienia umiejętności współpracy dzieci, integrację między uczestnikami Programu, a także zachęcenia do poznawania nowych aktywności i poszerzenia wiedzy. W Projekcie udział wzięło 80 podopiecznych.

W lipcu 2023 r. realizowany był też Projekt „Wakacyjne wyprawy z Wychowawcą Podwórkowym”. Dzieci miały możliwość wyjechać do Sokółki, odbyć spacer po Białymstoku śladami Branickich oraz wyjść na plażę miejską.

W sierpniu 2023 r. odbyły się cztery spotkania o tematyce profilaktycznej w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych z pracownikami Straży Miejskiej, w których udział wzięło ok. 40 dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 10, Piasta przy SP nr 19, Przydworcowe i Podwórkowej Pracowni Kreatywności. 16.08.2023 r. miało miejsce spotkanie w lokalu programowym przy ul. Barszczańskiej 5 A. Wszystkie osiedla korzystały z atrakcji Ośrodka Sportów Wodnych w Dojlidach.

Wszystkie osiedla i podwórka korzystały z atrakcji plaży miejskiej w Dojlidach. Na wszystkich osiedlach i podwórkach przeprowadzono zajęcia profilaktyczne „Bezpieczne wakacje”.

W lipcu 2023 r. w działaniach wakacyjnych Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” udział wzięło około 250 dzieci, zaś w sierpniu 2023 r. około 240 dzieci.

W 2023 r. w ofercie działań Programu były **WIECZORY FILMOWE**, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony dzieci i młodzieży. Zajęcia te miały na celu stymulowanie rozwoju emocjonalnego i poznawczego oraz przyswajania wartości moralnych za pośrednictwem wybranych propozycji filmowych. Obejrzany film był omawiany, dyskutowano o jego walorach, treści, głównych bohaterach, jak również płynącym morale ekranizacji. Oto przykłady zajęć:

- 10.01.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obejrzały bajkę pt.: „Sindbad: Legenda siedmiu mórz”.
- 16.01.2023 r. na osiedlu Piasta przy SP nr 19 dzieci obejrzały film pt.: „W głowie się nie mieści”.
- 19.01.2023 r. w lokalu przy ul. Dojnowskiej 80 A m. 18 młodsze dzieci obejrzały dokument pt.: „Nasza Planeta”, a starsze dzieci fragmenty serialu pt.: „Ziemia nocą”.
- 06.02.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obejrzały film pt.: „Za duży na bajki”.
- 23.02.2023 r. na osiedlu Piasta przy SP nr 19 dzieci obejrzały film pt.: „Dzika ekipa”.
- 22.03.2023 r. w Podwórkowej Pracowni Kreatywności dzieci z osiedla Przydworcowe obejrzały film pt.: „Magiczna słońca”.
- 18.03.2023 r. i 27.03.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A dzieci i młodzież obejrzała film „Mój Vincent” i „Matylda”.
- 05.04.2023 r. dzieci z osiedla Przydworcowe obejrzały film pt.: „Piotruś Królik 2 Na gigancie”.
- 19.05.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obejrzały film: „Tajna agencja kontroli magii”.
- 15.06.2023 r. i 29.06.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A dzieci obejrzały film „Angry Birds 2” i Król Maciuś Pierwszy”.
- 19.09.2023 r. na osiedlu Piaski dzieci obejrzały film pt.: „Kopciuszek”.
- 10.10.2023 r., 11.10.2023 r. i 26.10.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A
- podopieczni obejrzały bajki: pt.: „Król Lew”, „Coco” i film „Między nami żywiołami”.

- 27.11.2023 r. na osiedlu Przydworcowe dzieci obejrzały film pt.: „Mój przyjaciel Smitty”.
- 16.12.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A podopieczni obejrzeni film animowany pt.: „Leo”.

3.4. WSPÓŁPRACA ZE SZKOŁAMI I INSTYTUCJAMI

W 2023 r. Program w ramach działań na rzecz stworzenia środowiskowej koalicji profilaktyczno – wychowawczej współpracował ze szkołami podstawowymi na terenie miasta Białystok. W porozumieniu z dyrekcjami szkół zajęcia tematyczne, rekreacyjne i sportowe były prowadzone w wyznaczonych do tego salach, na boiskach szkolnych i terenach rekreacyjnych. Kontynuowana była współpraca z Pracownią Informatyczną Młodzieżowego Domu Kultury przy ul. Żabiej w Białymstoku oraz Klubem UKS TS “Ósemka” Białystok.

01.06.2023 r. wychowawcy zostali zaproszeni na imprezę z okazji Dnia Dziecka do Szkoły Podstawowej nr 19, podczas której prowadzili stoisko animacyjne.

11.06.2023 r. miał miejsce Festyn Rodzinny organizowany przy Kościele pw. Świętego Andrzeja Boboli w Białymstoku, podczas którego wychowawcy prowadzili stoisko animacyjne z: brokatowymi tatuażami, watą cukrową, loterią fantową i malowaniem twarzy.

15.06.2023 r. i 16.06.2023 r. odbyły się Festyny na osiedlu Starosielce przy SP nr 21, podczas których Podwórko Cyrkowe prowadziło animacje.

09.09.2023 r. w ramach kooperacji środowisk lokalnych i we współpracy z: Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku, Stowarzyszeniem Historyczno Poszukiwawczym „Podziemie” i Stowarzyszeniem „Aktywne Osiedle” odbył się festyn pt.: „Żywa lekcja z historią”.

14.12.2023 r. na terenie osiedla Starosielce dzieci i wychowawcy podwórkowi wspólnie z członkami Stowarzyszenia „Aktywne Osiedle” ubrali osiedlową choinkę.

W ramach współpracy z Klubem Jagiellonia Białystok, 17.09.2023 r. 19 dzieci, 4 wychowawców i koordynator obejrzeni mecz Ekstraklasy Jagiellonia Białystok – Radomiak.

20.05.2023 r. w ramach Akcji „Od małego na całego” 35 dzieci, 5 wychowawców i koordynator Programu wzięło udział w meczu Ekstraklasy Jagiellonia Białystok-Cracovia Kraków.

05.12.2023 r. 65-osobowa grupa dzieci wraz z wychowawcami podwórkowymi wzięła udział w spotkaniu ze św. Mikołajem z Rovaniemi w Finlandii. Wydarzenie odbyło się w Filharmonii Podlaskiej pod patronatem honorowego konsula Republiki Finlandii

w Białymstoku. Na miejscu uczestnicy wysłuchali koncertu przygotowanego przez uczniów szkoły muzycznej oraz obejrzeni pokaz iluzjonisty. Na koniec imprezy św. Mikołaj rozdawał dzieciom prezenty i każdy mógł zrobić sobie z nim zdjęcie.

W 2023 roku współpracowaliśmy i korzystaliśmy z wielu ofert instytucji na terenie miasta Białegostoku, m.in.:

1. Muzeum Wojska w Białymstoku podopieczni Programu odwiedzali kilkakrotnie:

- w styczniu 2023 r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31, uczestniczyły w warsztatach: „Z wizytą w grodzie”.
- 26.01.2023 r., 27.01.2023 r. i 31.01.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 były na warsztatach: „Powstanie w muzeum”, „Mówią rzeczy” i „Na zamku”.
- 04.03.2023 r. dzieci z osiedli: Przydworcowe i Zielone Wzgórza przy SP nr 44 wybrały się na warsztaty pt.: „Wojskowe pamiątki”.
- 28.06.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 wzięły udział w warsztatach pt.: „Od husarza do ułana”.
- 13.09.2023 r. podopieczni z osiedla Piaski uczestniczyli w spotkaniu „Kim Oni są?”.
- 18.10.2023 r., 21.10.2023 r., 24.10.2023 r. i 28.10.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 odwiedziły Centrum Edukacji Muzeum Wojska, gdzie wzięły udział w warsztatach: „Najdawniejsze polskie legendy”, „Zamek królewski”, „W średniowiecznej kuchni” oraz „Zielono mi!”.

2. W ramach współpracy z Białostockim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji dzieci i młodzież korzystała z lodowiska miejskiego i plaży w Dojlidach.

3. W ramach Akcji „Zima” 01..02.2023 r. w **Białostockim Ośrodku Kultury** dzieci wzięły udział w spotkaniu edukacyjnym pt.: „Jak pomagać zwierzętom, żeby im nie zaszkodzić?”. 02.02.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 udały się do Klubu „Fama” na warsztaty pt.: „Zimowe lampiony DIY”.

4. W Programie dzieci też korzystały z ofert **kin Helios**.

- 27.10.2023 r. i 28.10.2023 r. dzieci z osiedla Starosielce wyszły do kina Helios w Galerii Białej na film pt.: „Sposób na ducha” i Pati i klątwa Posejdona”.
- 07.11.2023 r. i 21.11.2023 r. dzieci z osiedli: Piasta przy SP nr 19 i osiedla Starosielce wraz z wychowawcami obejrzały film pt.: „Kajtek Czarodziej”.
- 02.12.2023 r. i 04.12.2023 r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31 i Przydworcowe obejrzały film pt.: „Życzenie”.

W ramach działań Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” w 2022 r. zorganizowano zajęcia tematyczne i wyjścia, to przykłady:

- 03.01.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A wychowawcy przygotowali noworoczny pokój zagadek „Escape Room”.
- 09.01.2023 r. na osiedlu Dojlidy przy SP nr 31 odbyło się karaoke i mini pokaz talentów, zaś 12.01.2023 r. miał miejsce Dzień Roślin.
- 16.01.2023 r. na osiedlu Przydworcowe odbył się Dzień Łamigłówek.
- 18.01.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A odbyły się zajęcia sensoplastyki.
- 07.02.2023 r. na osiedlu Leśna Dolina odbyły się zajęcia poświęcone emocjom.
- 08.02.2023 r., 09.02.2023 r. 21.02.2023 r., 23.02.2023 r., 27.02.2023 r. i 28.02.2023 r. na osiedlach: Dojlidy przy SP nr 31 i Leśna Dolina dzieci obchodziły: Dzień Listonosza, Dzień Ryb, Dzień Dinozaurów, Dzień Psa i Dzień Owadów.
- 15.02.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A dzieci obejrzały krótki film edukacyjny o lalkach i kukielkach w teatrze.
- 20.02.2023 r. na osiedlu Starosielce odbyły się eksperymenty chemiczne, podczas których wykonano „krystalizację soli”.
- 21.02.2023 r. na osiedlu Dojlidy przy SP nr 31 dzieci stworzyły przewodniki turystyczne po miejscach, które ich zdaniem warto odwiedzić w Polsce, jak i na świecie.
- 22.02.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A obchodzono Dzień Ojczystego Języka, podczas którego dzieci próbowały wymówić „łamańce językowe”, rozwiązywały rebusy oraz krzyżówki ortograficzne. Zajęcia zakończyły się dyskoteką.
- 22.02.2023 r. na osiedlu Dojlidy przy SP nr 31 tematem przewodnim zajęć była Litwa.
- 01.03.2023 r. na osiedlu Dojlidy przy SP nr 31 odbyły się zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania.
- 04.03.2023 r. i 12.03.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A odbyły się zajęcia filmowe poświęcone modzie filmowej w latach 70-90 oraz najpiękniejszym zdjęciom filmowym w latach 80-90. Pod koniec zajęć wspólnie obejrzano film pt.: „Dom Gucci”.
- 10.03.2023 r. i 21.03.2023 r. na osiedlach: Dojlidy przy SP nr 31 i Leśna Dolina miały miejsce zajęcia profilaktyczne poświęcone bezpieczeństwu. Wychowawcy przypomnieli uczestnikom numery alarmowe (policja, straż pożarna, pogotowie).
- 13.03.2023 r., 20.03.2023 r. i 29.03.2023 r. dzieci z osiedli: Przydworcowe, Zielone Wzgórza przy SP nr 44 i Starosielce wybrały się na kręgle do Kręgielni „Kula-Hula”.

- 17.03.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 odwiedziła studentka Politechniki Białostockiej pochodząca z Turcji.
- 20.03.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A obchodzono Światowy Dzień Zespołu Downa. Wychowawcy przybliżyli dzieciom temat niepełnosprawności oraz wspólnie obejrzano film edukacyjny.
- 03.04.2023 r., 13.04.2023 r. i 14.04.2023 r. dzieci z SP nr 31 odwiedzili studenci pochodzący z: Algierii, Burundi i Uzbekistanu.
- 17.04.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A odbyły się zajęcia edukacyjne, podczas których stworzono „Kodeks Małego Ekologa”.
- 29.04.2023 r. dzieci z osiedla Mickiewicza wybrały się do Papugarni „Ara”.
- 05.05.2023 r. i 09.05.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obchodziły: Dzień Strażaka, Dzień Kosmosu i Dzień Europy.
- 15.05.2023 r., 22.05.2023 r. i 24.05.2023 r. dzieci z osiedli: Mickiewicza, Piasta przy SP nr 10 i Zielone Wzgórza przy SP nr 44 brały udział w warsztatach tworzenia ogrodów w słoikach w COPOW.
- 18.05.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A przeprowadzono zajęcia poświęcone koncentracji oraz uważności.
- 22.05.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A dzieci poznały nową technikę plastyczną - kalkografię.
- 05.06.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 odwiedził student z Turcji, z pochodzenia Kurd, który opowiedział dzieciom o kulturze kurdyjskiej.
- 27.06.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A miały miejsce zajęcia filmowe poświęcone twórczości największych reżyserów kina dziecięcego. Dzieci poznały takich reżyserów, jak: Hayao Miyazaki, Walt Disney i Steven Spielberg.
- 04.09.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A przeprowadzono grę pt.: „Ostatni Likaon Tanzanii”.
- 12.09.2023 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 odwiedziły „Salę z klockami LEGO”.
- 14.09.2023 r. na osiedlu Nowe Miasto odbył się turniej unii hokeja.
- 06.10.2023 r. dzieci z osiedla Starosielce wraz z wychowawcami udały się do Książnicy Podlaskiej, gdzie wzięły udział w wydarzeniu „Noc Bibliotek” przygotowanej w formie „Escape room”.

- 08.11.20203 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 uczestniczyły w zajęciach pt.: „STOP przemocy”, podczas których dowiedziały się u kogo szukać pomocy, gdy jest się ofiarą lub świadkiem przemocy.

W ramach działań programowych w 2023 r. odbywały się warsztaty plastyczne związane tematycznie ze świętami i uroczystościami m.in.: Dniem Babci i Dziadka, Walentynkami, Dniem Kobiet, Wielkanocą, Świętem Flagi, Konstytucji 3 Maja, Dniem Matki, Dniem Ojca, Dniem Dziecka, Dniem Wszystkich Świętych, Narodowym Świętem Niepodległości i Świętami Bożego Narodzenia. Przeprowadzono też konkursy fotograficzne: „Jesień oczami dziecka” i najpiękniejsza ozdoba świąteczna.

W kwietniu 2023 r. obchodzono na wszystkich osiedlach Światowy Dzień Ziemi a dzieci wraz z wychowawcami sprzątały tereny leśne, parki przy osiedlach oraz Las Bacieczkowski.

W Programie przeprowadzono dwa konkursy plastyczne: „SOS dla Ziemi” i „Bezpieczne wakacje” w którym udział wzięły dzieci z wszystkich osiedli i lokali.

Realizując cel pośredni - pomoc w rozwiązywaniu doraźnych trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, socjalnych, rodzinnych, jak i psychologicznych organizowaliśmy w 2023 r. warsztaty i spotkania ze specjalistami.

W lokalach programowym na osiedlach: Dojlidy i Starosielce wychowawcy pomagali podopiecznym przy odrabianiu prac domowych oraz osobom, które zgłosiły chęć wspólnej nauki. Wychowawcy podwórkowi kontaktowali się z pedagogami szkolnymi, m.in. ze Szkoły Podstawowej nr 20 i Szkoły Podstawowej nr 21 w Białymstoku.

26.01.2023 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A przeprowadzono pogadanki na temat: rozwiązywania konfliktów, wpływu używek na organizm człowieka, zagrożeń w Internecie oraz cyberprzemocy. Proponowane zajęcia miały też na celu zachęcenie uczestników do koncentracji na zasobach wewnętrznych oraz poznawaniu mocnych stron.

Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” w 2023 r. kontynuował współpracę z logopedą, który ma swój gabinet w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A.

Wymiana uwag, spostrzeżeń z wychowawcami, pedagogami, rodzicami i dziećmi, wskazują na konieczność podejmowania większej liczby zajęć o charakterze integracyjnym, socjoterapeutycznych i tematycznych skierowanych do podopiecznych w sytuacjach kryzysowych. Ogromnie cieszy fakt, iż rodzice i opiekunowie zgłaszali chęć uzyskania pomocy od koordynatorów, specjalistów i wychowawców w kwestiach opiekuńczo-

wychowawczych, problemów rodzinnych i szkolnych. Wspólnie poszukiwano rozwiązań i ustalano zakresy współpracy z różnymi instytucjami na terenie miasta.

Wychodząc naprzeciw potrzebom naszych podopiecznych i ich rodzin przygotowaliśmy 180 paczek na Święta Wielkanocne.

3.5. W ramach zadań programowych wychowawcy podwórkowi uczestniczyli w różnych formach **ZAJĘĆ DOSKONALĄCYCH**. W 2023 r. szkoliło się 13 wychowawców podwórkowych i 2 koordynatorów Programu. Łączna ilość odbytych szkoleń tej grupy to 38. Dwóch wychowawców podnosiło swoje kwalifikacje we Wrocławskim Instytucie Psychoterapii na kierunku „Psychoterapia dzieci i młodzieży”.

08.02.2023 r. i 28.02.2023 r. odbyły się szkolenia Programowe: „Metodyka pracy z dzieckiem i młodzieżą”, w którym udział wzięło 9 osób.

15.03.2023 r. odbyło się szkolenie Programowe: „Elementy metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w oddziaływaniach wychowawczych”, w którym udział wzięło 9 osób.

Koordynator Projektu w Centrum Kształcenia Ustawicznego odbył szkolenia: „Umiejętności społeczne” oraz „Szkolenie nauczycieli w zakresie zarządzania agresją i umiejętności społecznych TZA i TUS”. Ukończył dwumiesięczny kurs „Sztuka wsłuchania” prowadzony przez Akademię Komunikacji.

Koordynator Programu 01.06.2023 r. wziął udział w otwartym posiedzeniu Komisji Praw Człowieka i Równego traktowania ZMP w ramach konferencji "Zdrowie mieszkańców jako element praw człowieka" w panelu "Dobre praktyki we wdrażaniu praw człowieka w Białymstoku".

Koordynator Programu 29.08.2023 r. na Wydziale Nauk o Edukacji w Białymstoku wziął udział w Ogólnopolskiej Konferencji „Rozwijanie inteligencji emocjonalnej dzieci w wieku przedszkolnym”.

Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” prowadził stronę internetową oraz profil na Facebooku, na których informował o aktualnych wydarzeniach.

Koordynator Programu utrzymywał kontakt z lokalnymi mediami, które zamieszczały w prasie informacje o imprezach, spotkaniach i akcjach organizowanych w ramach programu.

Koordynatorzy Programu prowadzili ewaluację działań wychowawców podwórkowych pod względem: prowadzenia zajęć zgodnie z przyjętym harmonogramem, współpracy ze szkołami lub innymi instytucjami na terenie osiedla, proponowanych bloków

tematycznych, zajęć i spotkań, aktywnego uczestniczenia w zajęciach, przygotowania i zaangażowania podczas imprez programowych oraz prowadzenia dokumentacji programowej.

Realizacja Programu oparta była na współpracy między współorganizatorami.

4. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w 2023 r.

- ✓ Realizacja założeń Białostockiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 - 2026.
- ✓ Dalsze zapewnianie dostępu do specjalistycznego poradnictwa rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- ✓ Zapewnianie warunków do organizowania zajęć edukacyjno-warsztatowych skierowanych do rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.
- ✓ Kontynuacja zadania gminy w zakresie pracy z rodziną, poprzez zatrudnienie odpowiedniej liczby asystentów w stosunku do pojawiających się potrzeb.
- ✓ Umożliwienie asystentom rodziny podnoszenia kwalifikacji poprzez różne formy szkoleń, w tym szkoleń w zakresie koordynacji wsparcia kobiet i rodzin „Za życiem”.
- ✓ Zapewnienie asystentom rodziny możliwości korzystania z superwizji.
- ✓ Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby.
- ✓ Przygotowanie asystentów rodziny do nowego zadania udzielania wsparcia dziecku poprzez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

